

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr LV/314/2022
Rady Miejskiej w Jedlni-Letnisku
z dnia 26 stycznia 2022 r.



**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii w Gminie
Jedlnia-Letnisko
na lata 2022-2025**

WSTĘP

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.) nakłada na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek opracowania i uchwalenia gminnego programu w zakresie profilaktyki uzależnień. Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, realizacja zadań wynikających z w/w ustaw jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Natomiast art. 2a tejże ustawy wskazuje, iż Gminny program sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata. Przygotowany Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii na lata 2022-2025, określa lokalną strategię w zakresie zarówno profilaktyki jak i redukcji szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych w społeczności lokalnej. Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Program opracowano zgodnie z wytycznymi Narodowego Programu Zdrowia (NPZ)¹, który jest podstawowym dokumentem polityki zdrowia publicznego wyznaczającym cel strategiczny i cele operacyjne oraz najważniejsze zadania do realizacji na rzecz zwiększenia liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenia społecznych nierówności w tym zakresie. Opiera się na współdziałaniu wielu podmiotów m.in. administracji rządowej, jednostek samorządu terytorialnego, zakładów leczniczych, organizacji pozarządowych. Wśród pięciu celów operacyjnych NPZ na lata 2021-2025 wyszczególniono również profilaktykę uzależnień (cel operacyjny 2), w tym zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom od alkoholu i narkotyków oraz uzależnieniom behawioralnym.

Zgodnie z rekomendacjami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Program powinien stanowić najlepiej dostosowaną do warunków lokalnych odpowiedź na problemy związane z piciem alkoholu, zażywaniem narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych, z uwzględnieniem jego środowiskowej specyfiki. Niezbędne jest uwzględnienie wpływu skutków zdrowotnych wywołanych przez epidemię COVID-19 na zdrowie populacji. W związku z powyższym działania zawarte w Programie oraz sposoby ich

¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025 (Dz. U. 2021 r. poz. 642). Rozporządzenie weszło w życie 9 kwietnia 2021 r. z datą obowiązywania od 1 stycznia 2021 r. NPZ 2021 – 2025 stanowi w znacznej mierze kontynuację programu realizowanego w latach 2016 – 2020.

realizacji są dostosowane do lokalnych potrzeb i możliwości prowadzenia określonych form pracy, w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe. Program jest otwarty i ma charakter ramowy. Może ulegać modyfikacji i być wzbogacony o nowe treści, w zależności od zaistniałych potrzeb i uwarunkowań ustawowych.

I. DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ W GMINIE JEDLŃIA-LETNISKO

Źródłem informacji dotyczących skali problemów alkoholowych, społecznych i narkomanii na terenie gminy Jedlnia-Letnisko jest opracowana w 2019 r. „*Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Jedlnia-Letnisko*”.

Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w Gminie Jedlnia-Letnisko wśród trzech grup reprezentujących trzy lokalne środowiska:

- dzieci i młodzież szkolna
- dorośli mieszkańcy
- sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu.

Badanie wskazało postawy oraz opinie uczniów i mieszkańców na temat uzależnienia od alkoholu, narkotyków i papierosów oraz sprawdziło dostępność alkoholu dla mieszkańców niepełnoletnich oraz będących pod wpływem alkoholu z perspektywy sprzedawców i właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Przeprowadzone badanie pokazało w jakim kierunku należy podjąć działania by doprowadzić do zmian.

Natomiast wnioski i rekomendacje powstałe na skutek analizy danych należy wdrożyć w gminne programy profilaktyki związane z zapobieganiem uzależnienia od alkoholu, narkotyków oraz przemocy w rodzinie.

Z badań przeprowadzonych wśród młodzieży szkolnej (112 uczniów) wynika, że po raz pierwszy spożywani alkohol w wieku 11-13 lat (52%), a 33% uczniów deklaruowało, że piło alkohol w wieku 8-10 lat. Z pytania ankietowego dotyczącego w jaki sposób otrzymali lub zdobyli alkohol wynika, że w 49 przypadkach (44%) alkohol dali spróbować rodzice, a 46 osób (41%) zostało nim poczęstowane.

Gmina Jedlnia-Letnisko zajmuje obszar 65.57 km² gdzie wg danych Urzędu Stanu Cywilnego w Jedlni-Letnisko na dzień 31 grudnia 2020 r. zamieszkiwało 12.996 osób.

Na terenie Gminy funkcjonuje 4 szkoły podstawowe oraz 1 publiczne i 2 niepubliczne przedszkola.

Maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz w miejscu sprzedaży ustalono Uchwałą Nr LVI/354/2018 Rady Gminy Jedlnia-Letnisko z dnia 20 sierpnia 2018 r. i wynosi ona:

1. Maksymalna liczba 22 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, w tym:

- do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa – 10;
- powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu – 6;
- powyżej 18% zawartości alkoholu – 6.

2. Maksymalna liczba 86 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, w tym:

- do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa – 33;
- powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu – 27;
- powyżej 18% zawartości alkoholu – 26.

Rekomendacje które powstały w wyniku przeprowadzonego badania dla dorosłych mieszkańców gminy Jedlnia-Letnisko zostały ujęte w niniejszym programie ORAZ uzupełniono je o dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, działalność Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich Rodzin oraz porad psychologa.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedlni-Letnisku realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Celem działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest wspieranie osób i rodzin zamieszkałych na terenie gminy. Jest instytucją polityki społecznej państwa, która ma za zadanie umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie mogą pokonać samodzielnie. Pomocy społecznej udziela się rodzinom o niskim dochodzie oraz w przypadku występowania okoliczności, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej.

Tabela 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlni-Letnisku w latach 2018-2020

	2018	2019	2020
Ogółem liczba rodzin, którym udzielono pomocy	354	342	344
w tym: rodziny z problemem:			
-alkoholowym	15	14	13
-narkomanią	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS Jedlnia-Letnisko

Analiza tabeli wskazuje, iż w roku 2020 około 3,78% rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlni-Letnisku ma problemy alkoholowe. Nie zgłaszano problemu narkomanii w badanych okresach. Należy zaznaczyć, że dane te mogą być zaniżone, gdyż nie wszystkie rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej przyznają się do problemu nadużywania alkoholu i wiążącej się z tym przemocy domowej. Zespół Interdyscyplinarny działający przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Jedlni-Letnisku to grupa specjalistów podejmująca się współpracy celem udzielenia pomocy osobom lub całym rodzinom znajdującym się w kryzysie i dotkniętym problemem przemocy. Działania te skierowane są na rozwiązanie konkretnego problemu. Celem głównym Zespołu Interdyscyplinarnego jest efektywna współpraca instytucji i organizacji na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie. Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że w 2020 roku w 43 rodzinach uruchomiono procedurę "Niebieska Karta", w związku z faktem przemocy w rodzinie. Odbyło się 129 spotkań grup roboczych.

Liczba osób zgłaszających się o poradę do specjalistów tj. psycholog, terapeuta ma tendencję wzrostową, co świadczy o dużym zainteresowaniu tą formą wsparcia. Obserwuje się wzrost świadomości wśród osób korzystających ze wsparcia, którzy coraz bardziej otwarcie mówią o swoich problemach i są gotowi do podejmowania działań prowadzących do poprawy ich sytuacji życiowej. W roku 2020 ze względu na panującą pandemię porady specjalistów odbywały się w siedzibie MOPS Jedlnia-Letnisko lub w formie teleporad.

Liczba osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz doznających przemocy w rodzinach z problemem uzależnień jest trudna do ustalenia. Dane szacunkowe przedstawione w tym zakresie przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zawiera poniższa tabela.

Tabela 3. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

		w Polsce	w 100-tys. gminie	w 25-tys. gminie	w 10-tys. gminie
liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób

dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

Źródło: Dane szacunkowe Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Według szacunków Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ok. 2% Polaków jest uzależnionych od alkoholu (800 tys.), ok. 5-7% pije szkodliwie (2-2,5 mln), ok. 4% żyje w otoczeniu alkoholika jako współmałżonek lub rodzic (1,5 mln), a 4% dzieci (1,5 mln) jest wychowywanych przez rodzica, który jest uzależniony (PARPA, 2014). Szacuje się, że w Polsce na współuzależnienie (destrukcyjne towarzyszenie innej osobie w uzależnieniu) – tylko ze względu na występowanie choroby oraz nadużywanie alkoholu – cierpi ok. 3 mln osób. Są to w znacznej większości kobiety. Dzieci i nastolatków nie wlicza się do grupy osób współuzależnionych, mimo że przeżywają chorobę alkoholową rodziców podobnie jak dorośli. Często efektem dorastania w rodzinie alkoholowej jest występujący w dorosłości syndrom DDA (dorosłych dzieci alkoholików). Współuzależnieni oraz dzieci alkoholików są pełnoprawnymi pacjentami placówek leczenia uzależnień. Niestety z takiej pomocy korzysta nadal zbyt mała liczba osób, w dużej części tylko kobiety. Działa tutaj - silnie wpisana we współuzależnienie - presja ukrywania problemu, poczucia wstydu, obawa przed wykluczeniem, myśl, że terapia i tak nie pomoże. Dane PARPA (2014) pokazują również, że istnieje silna korelacja między alkoholizmem a występowaniem przemocy. Szacuje się, że blisko 2/3 dorosłych oraz 2/3 dzieci doświadcza przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym. Na pogłębienie problemu alkoholowego oraz zwiększania się aktów przemocy w rodzinie wpływa również panująca epidemia.

Wskaźnikiem problemów uzależnień występujących w Gminie Jedlnia-Letnisko jest również liczba wniosków składanych do GKRPA o podjęcie czynności wobec osób uzależnionych. Liczba osób z problemem uzależnienia, zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jedlni-Letnisku, w celu przeprowadzenia rozmowy motywacyjnej w porównaniu do lat ubiegłych w 2020 roku zmalała. Liczba spraw skierowanych na badanie przez biegłego Sądowego w ostatnim roku uległa spadkowi. W 2020 liczba osób, wobec których wszczęto procedurę skierowania do Sądu w celu leczenia odwykowego zmalała.

II. CELE I REALIZATORZY PROGRAMU

CEL GŁÓWNY

Głównym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii na lata 2022-2025 jest kontynuacją wielokierunkowych działań na rzecz zapobiegania uzależnieniom od substancji psychoaktywnych w społeczności lokalnej, rozwoju systemu wsparcia dla osób uzależnionych i ich bliskich oraz ograniczanie szkód zdrowotnych, społecznych i zaburzeń życia rodzinnego, których źródłem jest używanie w/w środków.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- Prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej i informacyjnej w zakresie uzależnień.
- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, problemy z nadużywaniem narkotyków lub nowych substancji psychoaktywnych pomocy psychospołecznej, psychologicznej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
- Propagowanie w środowisku abstynencji i trzeźwości oraz zdrowego stylu życia.

Adresatami niniejszego Programu są mieszkańcy Gminy Jedlnia-Letnisko. Polityka wobec problemów uzależnień dotyczy całej populacji, a nie tylko stosunkowo wąskiej, w porównaniu z całą Gminą, grupy osób uzależnionych. Zgodnie z nowoczesnym podejściem do problematyki (np. alkoholowej) nie przypisuje się szkód wyrządzanych przez alkohol osobom pijącym alkohol, lecz całej populacji, ponieważ na szkody związane z alkoholem jest narażony każdy. Do grupy podwyższonego ryzyka będą należały np. osoby uzależnione, dzieci wychowujące się w rodzinach osób uzależnionych, osoby doświadczające przemocy,

kobiety w ciąży sięgające po alkohol czy osoby pijące w sposób ryzykowny. Gminny Program ma na celu tworzenie spójnego systemu profilaktyki i działań naprawczych zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych, narkomanii, nowych substancji psychoaktywnych oraz zmniejszeniu tych, które aktualnie występują. Program nakłada obowiązek kształtowania polityki uzależnień. Cele będą realizowane poprzez wykorzystanie zasobów instytucjonalnych i wybranych inicjatyw lokalnych.

ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

ZADANIE	DZIAŁANIE	SPOSÓB REALIZACJI	REALIZATOR	TERMIN
Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz ochrony przed przemocą w rodzinie	Działania informacyjne i edukacyjne edukacja zdrowotna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Konsultacje specjalistów m.in.: <ul style="list-style-type: none"> ➤ terapeuta ds. uzależnień, ➤ psycholog. 2. Kierowanie na badania do biegłych Sądowych; 3. Współpraca z instytucjami zajmującymi się uzależnieniami; 4. Zakupy i dystrybucja ulotek i materiałów edukacyjno – informacyjnych. 	GKRPA, MOPS, Służba zdrowia, Placówki oświatowe, ZI	Lata 2022-2025
Organizowanie i realizowanie edukacyjnych programów profilaktycznych	Działania edukacyjne dla dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z uzależnień	<ol style="list-style-type: none"> 1. Programy profilaktyczne w szkołach. 2. Spektakle, warsztaty, prelekcje dla rodziców uczniów w szkołach na terenie Gminy Jedlnia-Letnisko. 3. Udział w kampaniach ogólnopolskich i lokalnych na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 	Oświata, GKRPA, MOPS	Lata 2022-2025
Utworzenie placówki wsparcia dziennego w których zostaną podjęte działania skierowane do dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych dysfunkcjami i marginalizacją oraz poradnictwo dla rodziców	Działania dla dzieci i młodzieży z rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, w tym z rodzin z problemem uzależnień	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utworzenie placówki. 2. Programy profilaktyczne realizowane w placówce. 3. Zajęcia dla dzieci uczęszczających na zajęcia w placówce, w tym specjalistyczne. 4. Poradnictwo rodzinne. 	UM, MOPS, GKRPA, Placówki oświatowe	Lata 2022-2025
Szkolenie kadry	Podniesienie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy	<ul style="list-style-type: none"> - Udział w konferencjach. - Szkolenia dla GKRPA, ZI, Policji, rodziców i nauczycieli, realizatorów GPPPiRPA oraz PN, NGO. 	GKRPA, ZI, Placówki oświatowe, Policja, Służba zdrowia, NGO	Lata 2022-2025

	w rodzinie oraz uzależnieniach behawioralnych.			
Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu oraz zdrowego stylu życia	Działania promujące zdrowy styl życia Działania informacyjne i edukacyjne oraz edukacja zdrowotna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizowanie pikników, turniejów, festynów rodzinnych promujących konstruktywne sposoby spędzania czasu w gronie rodziny połączone z profilaktyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 2. Wspieranie i dofinansowanie działań podejmowanych przez podmioty w zakresie organizacji imprez sportowo – kulturalnych dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych, promujących zdrowy i trzeźwy styl życia. 3. Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym, oraz z problemem narkomanii i nowych substancji psychoaktywnych. 4. Organizowanie spotkań okolicznościowych dla osób i rodzin z problemem alkoholowym 	GKRPA, MOPS, Służba Zdrowia, NGO	Lata 2022-2025
Działania administracyjne zmierzające do ograniczenia dostępności spożycia alkoholu	Zapewnienie skutecznego przestrzegania prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przestrzeganie realizacji uchwały Rady Gminy Jedlnia-Letnisko w sprawie określenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży oraz poza miejscem sprzedaży, zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz ograniczeń w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży na terenie Gminy Jedlnia-Letnisko. 2. Kontrole przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych według potrzeb. 	GKRPA, UM, Policja	Lata 2022-2025
Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podejmowanie działań w stosunku do osób uzależnionych od alkoholu, narkomanii celem zmotywowania ich do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego. 2. Informowanie o możliwościach oraz sposobach terapii, a także instytucjach udzielających specjalistycznej pomocy i wsparcie. 3. Zatrudnianie specjalistów udzielających specjalistycznej pomocy i wsparcia dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz doznających i stosujących przemoc. 4. Pokrycie kosztów postępowań sądowych i komorniczych. 5. Zakup materiałów, sprzętu i pomocy niezbędnych do realizacji zadań ujętych w Programie. 6. Współpraca z Powiatem i innymi Gminami wchodzącymi w skład Powiatu Radomskiego w realizacji zadań 	GKRPA, MOPS	Lata 2022-2025

		<p>związanych z uzależnieniami.</p> <p>7. Współpraca z (pracownikami Urzędu Miasta, do którego obowiązku należy prowadzenie ewidencji działalności gospodarczej i wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych).</p> <p>8. Analizowanie i interpretowanie przepisów prawnych dotyczących sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.</p> <p>9. Współpraca z kuratorami sądowymi wykonującymi nadzór nad osobami mającymi zasadzone wyroki sądowe lub osobami poddanymi leczeniu odwykowemu.</p> <p>1. Udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego, w tym w grupach roboczych.</p>		
Upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie materiałów informacyjno-edukacyjnych, prowadzenie kampanii społecznych	Działania informacyjne i edukacyjne - edukacja zdrowotna	<p>1. Konsultacje specjalistów, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ terapeuta ds. uzależnień, ➤ psycholog. <p>2. Współpraca z instytucjami zajmującymi się uzależnieniami;</p> <p>3. Zakupy i dystrybucja ulotek i materiałów edukacyjno – informacyjnych.</p>	GKRPA, MOPS, Placówki oświatowe, Policja, ZI	Lata 2022-2025

Odnosząc się do celów zawartych w art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zakłada się w latach 2022-2025 następujące działania:

1) Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu poprzez;

1. Dalsze prowadzenie i finansowanie Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin, przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Jedlni-Letnisku w ramach których następuje:
 - a) motywowanie osób pijących ryzykownie do zmiany szkodliwego wzorca picia,
 - b) udzielania wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym,
 - c) diagnozowanie problemów uzależnienia i przemocy w rodzinie,
 - d) inicjowanie działań zwianych z przemocą w rodzinie,
 - e) udzielanie pomocy psychologicznej dla osób uzależnionych, w tym również dla uzależnionych krzyżowo,
 - f) udzielanie interwencji psychologicznej, terapeutycznej i prawnej w zakresie problemów alkoholowych,
 - g) zakup usług specjalistów w ramach realizacji Programu,

- h) zakup niezbędnego wyposażenia punktu konsultacyjnego (materiały biurowe, broszury, książki).
2. Informowanie o możliwości podjęcia przez osoby uzależnione leczenia odwykowego oraz terapii dla osób współuzależnionych przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlni-Letnisku, przedstawicieli Policji – dzielnicowych, pracowników oświaty – pedagogów szkolnych oraz pracowników służby zdrowia działających na terenie Gminy Jedlnia-Letnisko;
3. Motywowanie do uczestnictwa w spotkaniach punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodziny przez w/wymienionych przedstawicieli;
4. Motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych do zmiany szkodliwego wzorca picia poprzez spotkania w punkcie konsultacyjnym – terapeuta uzależnień;
5. Udzielanie przez specjalistów wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym w punkcie konsultacyjnym;
6. Inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej – „Niebieska Karta”.
7. Finansowanie zadań związanych z przeciwdziałaniem pandemii COVID-19:
- a) zakup sprzętu do działalności w trybie zdalnym,
 - b) zakup środków ochrony osobistej,
 - c) przystosowanie pomieszczeń w celu spełnienia wymogów reżimu sanitarnego wynikającego z pandemii COVID-19 oraz dla potrzeb pracy zdalnej.

2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

- ✓ Podejmowanie działań motywujących osoby z problemem alkoholowym i uzależnione od alkoholu do podejmowania dobrowolnego leczenia w Punkcie Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy współpracy policji, pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i asystenta rodziny.
- ✓ Kierowanie osób odmawiających podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego lub nie realizujących dobrowolnego leczenia wniosków do Sądu o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce lecznictwa otwartego bądź stacjonarnego przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- ✓ Kierowanie osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie

zakłócają spokój lub porządek publiczny, na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- ✓ Pomoc dla dorosłych członków rodziny z problemem alkoholowym poprzez uczestnictwo w grupie wsparcia dla osób współuzależnionych.
- ✓ Zapobieganie powstawania nowych problemów związanych z nadużywaniem alkoholu poprzez promocję zdrowego stylu życia i wzorców spędzania czasu wolnego bez alkoholu i innych substancji uzależniających.
- ✓ Pomoc prawna dla osób i rodzin, w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie poprzez udostępnienie możliwości skorzystania z porad prawnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Jedlni-Letnisku,
- ✓ Podejmowanie procedury „Niebieska Karta” w rodzinach, gdzie występuje problem lub uzależnienie od alkoholu i przemoc w rodzinie poprzez udział członka Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w pracach grup roboczych.
- ✓ Stała współpraca z pracownikami socjalnymi, policją, szkołami i przedszkolami na terenie Gminy Jedlnia-Letnisko, placówkami służby zdrowia oraz Sądem Rejonowym w Radomiu.
- ✓ Finansowanie druku wydania czasopisma z elementami profilaktyki alkoholowej, zakup literatury o tematyce profilaktycznej,
- ✓ Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, a w szczególności budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:
 - a) prowadzenie grupy wsparcia dla członków rodzin, w których występują problemy alkoholowe oraz dla ofiar przemocy domowej w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin,
 - b) organizowanie spotkań, szkoleń w zakresie problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie, dla różnych grup społecznych i zawodowych, lokalnych instytucji, organizacji pozarządowych, instytucji kościelnych i osób prywatnych zajmujących się problematyką uzależnienia od alkoholu, narkotyków, nowych substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych,
 - c) finansowanie i dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pomagania ofiarom przemocy w rodzinie, wdrażania procedur interwencji wobec przemocy domowej, w zakresie pracy z dziećmi z rodzin alkoholowych, zajęć socjoterapeutycznych,

- d) prowadzenie porad indywidualnych, wsparcia i wysłuchania, ukierunkowania na współpracę z przedstawicielami instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy, porady psychologicznej, jak również pomoc dla sprawców przemocy poprzez poradnictwo i wsparcie,
- e) prowadzenie bezpłatnych porad prawnych dla mieszkańców Gminy Jedlnia-Letnisko, w szczególności związanym z występowaniem przemocy domowej i problemem alkoholowym,
- f) edukacja społeczna poprzez prowadzenie lokalnych kampanii informacyjnych, programów profilaktycznych polegających na upowszechnianiu materiałów informacyjnych (ulotek, broszur) na temat przemocy domowej, alkoholu, substancji psychoaktywnych,
- g) koordynowanie działań dotyczących pomocy ofiarom przemocy domowej, poprzez współpracę z Policją, Sądem, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, asystentami rodziny, przedstawicielami służby zdrowia, szkołami oraz organizacjami pozarządowymi realizującymi programy przeciwdziałania przemocy domowej.

3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:

1. Realizowanie szkolnych programów profilaktycznych w zakresie realizacji profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania agresji i przemocy rówieśniczej.
2. Prezentacja spektakli teatralnych i programów profilaktycznych o tematyce uzależnień, przemocy.
3. Wspieranie i dofinansowywanie działań w zakresie organizacji imprez dla dzieci, młodzieży i dorosłych, które mają wyraźny cel profilaktyczny, promujący zdrowy i trzeźwy styl życia.
4. Współudział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie poprzez uczestnictwo w programach ministerialnych lub oświatowych.

5. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców, których celem jest wspieranie abstynencji dziecka i przygotowanie go do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych – szkolenia z zakresu FAS, Szkoła dla Rodziców i Wychowawców.
6. Dofinansowywanie szkoleń, kursów specjalistycznych, w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów, pracowników socjalnych, policji i asystentów rodziny.
7. Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych jako elementu oddziaływań profilaktycznych.
8. Pomoc dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym poprzez:
 - a) Tworzenie i finansowanie bieżącej działalności pozalekcyjnych zajęć opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, w tym dożywanie dzieci w czasie uczestnictwa w zajęciach,
 - b) Finansowanie i prowadzenia zajęć i programów profilaktycznych dla dzieci z rodzin z problemami alkoholowymi,
 - c) Finansowanie wynagrodzenia osób prowadzących pozalekcyjne zajęcia opiekuńczo-wychowawcze, socjoterapeutyczne i sportowe,
 - d) Dofinansowywanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi i rodzicami z rodzin z problemem alkoholowym i prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych organizowanych dla pedagogów, psychologów, nauczycieli, pracowników socjalnych i asystentów rodziny.
 - e) Wspieranie pracy zespołu interdyscyplinarnego w zakresie wdrażania systemów pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym poprzez organizowanie warsztatów dla przedstawicieli pomocy społecznej, policji, oświaty i organizacji pozarządowych,
 - f) Organizowanie i finansowanie zajęć dla rodziców mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych i nabycia nowych umiejętności rodzicielskich poprzez promowanie rodzicielstwa wolnego od przemocy,
9. Zakup materiałów, sprzętu i pomocy niezbędnych do realizacji zadań ujętych w Gminnym Programie Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
10. Współpraca z kuratorami zawodowymi i społecznymi wykonującymi dozór nad osobami uzależnionymi i stosującymi przemoc domową.

11. Współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami i osobami prywatnymi działającymi na terenie Gminy Jedlnia-Letnisko na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych jak również w obszarze profilaktyki.
12. Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć opiekuńczo-wychowawczych przy placówkach oświatowych na terenie Gminy Jedlnia-Letnisko.
Do ich zadań należy:
 - a) dobór i kwalifikacja uczestników zajęć,
 - b) prowadzenie zajęć o charakterze profilaktycznym, socjoterapeutycznym, opiekuńczym, sportowym i kulturalnym dla uczestniczących dzieci,
 - c) organizowanie wycieczek poznawczych i integracyjnych oraz innych form spędzania czasu wolnego,
 - d) współpraca z instytucjami pomocowymi (Miejsko Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Caritas) oraz nauczycielami w szkole - dla dobra dzieci,
 - e) dożywianie dzieci w czasie zajęć pozalekcyjnych,
 - f) pomoc w odrabianiu lekcji,
 - g) wzbogacanie warsztatu pracy przez zakup: sprzętu sportowego, gier i innych pomocy niezbędnych do realizacji działań określonych w Programie.
14. Utworzenie placówki wsparcia dziennego, w której mowa w art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

1. Dofinansowanie działań dla dzieci i młodzieży o charakterze profilaktycznym podejmowanych przez placówki oświatowe i organizacje pozarządowe działające na terenie gminy.
2. Współpraca z NGO działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych, jak również innymi organizacjami działającymi na terenie Gminy Jedlnia-Letnisko w obszarze profilaktyki przeciwdziałania uzależnieniom od substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych i przeciwdziałaniu przemocy.
3. Zakup materiałów i pomocy niezbędnych do realizacji zadań ujętych w Programie.
4. Współpraca z kuratorami zawodowymi i społecznymi wykonującymi dozór nad osobami uzależnionymi i stosującymi przemoc domową.

5) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

1. Kontrola podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży.
2. Kontrola odbywa się przez upoważnionych przez Burmistrza Jedlni-Letniska członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Prowadzenie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych.
4. Kontrola obejmuje:
 - a) naruszenie zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych,
 - b) zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym, nieletnim oraz na kredyt lub pod zastaw,
 - c) przestrzeganie warunków, zasad i podawania napojów alkoholowych określonych w Uchwale Rady Gminy Jedlnia-Letnisko,
5. Opiniowanie wniosków dotyczących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w pod względem zgodności limitu i lokalizacji punktu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych zgodnie z Uchwałą Rady Gminy Jedlnia-Letnisko,
6. Współpraca z policją w celu zmniejszenia zagrożeń ze strony osób nietrzeźwych.

Przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo- wychowawczej i zdrowotnej. Od dnia 1 stycznia 2022 r. na mocy ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw, zmianie uległy zapisy art. 10 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Obecnie zadania własne gminy obejmują:

1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem, w szczególności poprzez:

1. Udzielanie pomocy osobom uzależnionym oraz zagrożonym uzależnieniem od narkotyków w następujących formach:
 - a) Konsultacji specjalistów;
 - b) Zajęć edukacyjnych;
 - c) Pomocy i wsparcia psychologicznego;
 - d) Wsparcia osób uzależnionych;

e) Zakupu i upowszechnianie materiałów edukacyjnych, informacyjnych o istocie uzależnień.

2. Prowadzenie działań motywujących do podjęcia leczenia odwykowego.

3. Zorganizowanie i sfinansowanie specjalistycznych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywanie problemów związanych z narkotykami dla nauczycieli, pedagogów szkolnych, pracowników pomocy społecznej, niezbędnych do prowadzenia pracy profilaktycznej i terapeutycznej z dziećmi, młodzieżą i rodzicami.

2. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w ramach programu, o którym mowa w art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zwanego dalej „Gminnym Programem”.

III. ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA

1. Finansowanie działań podejmowanych w związku z realizacją „Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii w Gminie Jedlnia-Letnisko na lata 2022 - 2025 ” odbywa się w ramach środków własnych Gminy pochodzących z:

- opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

- części opłat za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym, tj. za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, tzw. „małpki”.

2. Niewykorzystane środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zostaną uwzględnione w planie wydatków na realizację zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na kolejny rok.

IV. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Zgodnie z art. 4¹ ust. 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zasady wynagradzania członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych określa rada gminy w gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych:

- a. wynagrodzenie przysługuje każdemu z członków Komisji za udział w jednym posiedzeniu komisji lub kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych potwierdzony podpisem na liście obecności,
- b. za każdorazowy udział w jednym posiedzeniu komisji lub kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych członkowi komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 180 zł brutto.
- c. wynagrodzenie nie przysługuje członkom komisji, którzy są pracownikami Urzędu Miasta Jedlnia-Letnisko lub jednostek organizacyjnych gminy, jeżeli posiedzenie odbywa się w godzinach ich pracy. Jeżeli posiedzenie odbywa się poza godzinami pracy tych członków, wynagrodzenie przysługuje według powyższych zasad.
- d. członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje zwrot kosztów podróży na podstawie delegacji służbowej według zasad ustalonych dla pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlni-Letnisku.

V. KOORDYNACJA REALIZACJI PROGRAMU I SPRAWOZDAWCZOŚĆ.

1. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest koordynowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedlni-Letnisku.
2. Obsługę prawną, finansową i administracyjną Programu zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedlni-Letnisku.
3. Monitoring Programu prowadzony będzie poprzez wymianę informacji między instytucjami, organizacjami i innymi podmiotami, realizującymi politykę związaną z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii na terenie gminy.
4. Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlni-Letnisku we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w imieniu Burmistrza przedkłada Radzie Miejskiej sprawozdanie z wykonania programu za 2021 r. do dnia 30 kwietnia 2021 roku.
5. Raport z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji, o którym mowa w art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu

publicznym oraz niektórych innych ustaw Burmistrz sporządza za 2022 r., który przedkłada Radzie Miejskiej w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport. Raport w imieniu Burmistrza sporządza Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlni-Letnisku we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VI. MONITORING

Cele i zadania Programu będą podlegać monitorowaniu i odpowiadać na potrzeby mieszkańców Gminy Jedlnia-Letnisko w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

WSKAŹNIKI MONITORINGU

- Liczba osób z problemem alkoholowym w latach 2022-2025 zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jedlni-Letnisku,
- Liczba osób korzystających z porad Punktu Informacyjno- Konsultacyjnego w latach 2022-2025,
- Liczba osób skierowanych na badania do biegłych sądowych w latach 2022-2025
- Liczba złożonych wniosków do Sądu o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia otwartego bądź stacjonarnego w latach 2022-2025,
- Liczba dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2022-2025 ,
- Liczba osób, w tym dzieci objętych działaniami profilaktycznymi, edukacyjnymi i informacyjnymi w latach 2022-2025,
- Liczba negatywnych i pozytywnych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w latach 2022-2025,
- Utworzenie placówki wsparcia dziennego,
- Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach placówki wsparcia dziennego,
- Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych w latach 2022-2025,
- Wysokość środków finansowych z budżetu gminy wykorzystanych na realizację niniejszego Programu w latach 2022-2025